

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 249-1912)

Originalt emne

Fattigvæsen

Fattigvæsen/Fattigvæsen i Almindelighed

Hjælpekassen

Hjælpekassen/Hjælpekassen i Almindelighed

Uddrag fra byrådsmødet den 18. juli 1912 - side 1

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 249-1912)

Cirkulære af 8. ds. fra Indenrigsministeriet om, at Personer, der nyder fast Fattighjælp, ikke kan overføres fra Fattigvæsenet til fremtidig Forsørgelse for Hjælpekassens Regning, saalydende:

"Da man har bragt i Erfaring, at der i adskillige Kommuner under Henviſning til Indenrigsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Ringkjøbing Amt Nr. 397 af 9. November 1909 er sket systematisk Overførelse af fattigunderstøttede Personer fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen, skulde man herved til Vejledning for de kommunale Bestyrelser tjenſtlig henlede Opmærksomheden paa, at de i nævnte Skrivelse fremsatte Udtalelser maa forſtaas i Overensſtemmelse med Lov Nr. 125 af 4. Maj 1907 § 4, hvorefter det er Hjælpekassens Opgave paa de i Loven fastsatte Vilkaar at støtte værdige trængende, ſom ikke nyde Fattigunderſtøttelse. Ministeriet maa herefter formene, at det ligger udenfor Lovens Forudſætninger, at Personer, der nyde fast Fattighjælp, overføres fra Fattig væsenet til fremtidig Forsørgelse for Hjælpekassens Regning, hvilket derfor ikke bør finde Sted.

Det skal dog herved bemærkes, at der efter Ministeriets Opfattelse ikke findes fornøden Hjemmel til nu at lade Personer, som allerede er overgaaede til Forsørgelse af Hjælpekassen, føres tilbage til Fattigvæsenet, naar de iøvrigt opfylde de lovbestemte Betingelser for at nyde Understøttelse af Hjælpekassen. Endvidere maa man formene, at Fattighjælp, der er ydet en Mand paa Grund af forskyldt eller uforskyldt Trang, ikke efter hans Død bør medføre, at hans Enke udelukkes fra Understøttelse af Hjælpekassen, naar hun opfylder de almindelige Betingelser for at nyde saadan Understøttelse, navnlig den at være værdig trængende, jfr. Lov af 4. Maj 1907 § 4."

Olesen betegnede Cirkulæret som et Slag i Ansigtet paa den humane Fortolkning af Hjælpekasseloven, der var indført flere Steder blandt andet ogsaa her i Byen, hvorefter man støttede Enker mellem 50 og 60 Aar af Hjælpekassens Midler, saaledes at de ved 60 Aars Alderen kunde faa Alderdomsunderstøttelse. Der var vel ikke noget at gøre ved Sagen, men Taleren kunde dog ikke undlade at udtale sin Forbavselse over, at et Ministerium, der ved alle Møder syntes at holde paa en human Lovgivning, kande indlade sig paa at udsende et saadant Cirkulære. Taleren vilde endvidere i denne Forbindelse udtale sin Forbavselse over den i Anledning af Kong Frederik den Ottendes Død givne Lov om Eftergivelse af Fattighjælp, der var ydet inden Kongens Død, idet Taleren ikke ansaa denne Lov for meget mere end et Paradenummer, eftersom vel alle kommunale Raad eftergav Fattighjælp efter et Aars Forløb. Vilde man have foretaget noget af Betydning i Anledning af Kongens Død, skulde man have ophævet Bestemmelsen om, at ingen kunde faa Alderdomsunderstøttelse uden de sidste 5 Aar at have holdt sig fri af Fattigvæsenet. Men maaske vilde det være for meget at vente af Indenrigsminister Jensen Sønderup, efter hvis Mening vi jo herhjemme var ved at drukne i Humanitet.

Harald Jensen ansaa Cirkulæret for ganske betydningsløst. Cirkulæret var fremkommet ved Behandlingen af Skattelovene ved en Trang fra Højre, som jo øvede en vis Indflydelse paa Venstres Regering. Taleren havde i Landstinget forlangt at vide, hvad der egentlig skulde ske, og Ministeren havde da udtalt som sin Mening, at man meget godt kunde blive ved som hidtil, idet Hjælpekassen kunde træde til, naar Fattigunderstøttelsen hørte op. Det var i Virkeligheden kun Formen, det drejede sig om, og i Cirkulæret stod ogsaa kun, at Personer, som nød fast Fattighjælp, ikke burde overføres til Hjælpekassen. Naar Fattigunderstøttelsen udløb, var der altsaa intet til Hinder for, at Hjælpekassen kunde træde til. Ved den Lov om Eftergivelse af Fattighjælp, der var blevet givet i Anledning af Kong Frederiks Død, blev i Virkeligheden kun den Bestemmelse midlertidig sat ud af Kraft,

hvorefter Fattighjælp ikke kunde eftergives før efter et Aars Forløb. Her i Byen havde man altid bestræbt sig efter at jage Folk ud af Fattigvæsenet, og man havde aldrig saa vidt Taleren erindrede, nægtet at eftergive Fattighjælp.

Olesen kunde ikke indrømme, at Cirkulæret var betydningsløst. Vel vilde det næppe faa synderlig Betydning her i Byen, men i Kommuner, hvor Styrelsen ikke havde det rette Frisind, kunde det benyttes, idet alle, som ikke saa humant paa Forholdene, i Cirkulæret kunde have Begrundelse

hævet Bestemmelsen om, at ingen kunde faa Alderdomsunderstøttelse uden de sidste 5 Aar at have holdt sig fri af Fattigvæsenet. Men maaske vilde det være for meget at vente af Indenrigsminister Jensen Sønderup, efter hvis Mening vi jo herhjemme var ved at drukne i Humanitet.

Harald Jensen ansaa Cirkulæret for ganske betydningsløst. Cirkulæret var fremkommet ved Behandlingen af Skattelovene ved en Trang fra Højre, som jo øvede en vis Indflydelse paa Venstres Regering. Taleren havde i Landstinget forlangt at vide, hvad der egentlig skulde ske, og Ministeren havde da udtalt som sin Mening, at man meget godt kunde blive ved som hidtil, idet Hjælpekassen kunde træde til, naar Fattigunderstøttelsen hørte op. Det var i Virkeligheden kun Formen, det drejede sig om, og i Cirkulæret stod ogsaa kun, at Personer, som nød fast Fattighjælp, ikke burde overføres til Hjælpekassen. Naar Fattigunderstøttelsen udløb, var der altsaa intet til Hinder for, at Hjælpekassen kunde træde til. Ved den Lov om Eftergivelse af Fattighjælp, der var blevet givet i Anledning af Kong Frederiks Død, blev i Virkeligheden kun den Bestemmelse midlertidig sat ud af Kraft, hvorefter Fattighjælp ikke kunde eftergives før efter et Aars Forløb. Her i Byen havde man altid bestræbt sig efter at jage Folk ud af Fattigvæsenet, og man havde aldrig saa vidt Taleren erindrede, nægtet at eftergive Fattighjælp.

Olesen kunde ikke indrømme, at Cirkulæret var betydningsløst. Vel vilde det næppe faa synderlig Betydning her i Byen, men i Kommuner, hvor Styrelsen ikke havde det rette Frisind, kunde det benyttes, idet alle, som ikke saa humant paa Forholdene, i Cirkulæret kunde have Begrundelse til at optræde anderledes, end en frisindet Styrelse vilde gøre. Loven om Eftergivelse af Fattighjælp, der var ydet inden den 14. Maj, havde beredt mange en stor Skuffelse.

N. Joh. Laursen pegede paa, at der var en Modsætning mellem Hr. Olesens og Hr. Harald

Jensens Opfattelse af Cirkulæret. Taleren syntes iøvrigt, at Hr. Olesen skulde vælge lidt mindre stærke Udtryk, idet Sagen ikke saaledes kunde ses fra en enkelt Kommunes Standpunkt. Den Slags Sager havde nemlig foruden den humane Side en anden Side, der vendte indad mod Statskassen, og der kunde jo ogsaa godt tænkes Kommuner, som overførte Enker, der ikke fortjente det, fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen. Taleren syntes ogsaa, at Hr. Olesen havde brugt fejle Udtryk om Loven om Eftergivelse af Fattighjælp. Denne Lov var næppe ganske betydningsløs, men selvfølgelig kunde Lovgivningsmagten ikke værge sig imod, at der blev lagt mere i Loven, end der var.

Harald Jensen vilde give Hr. Olesen Ret

i, at der kunde være Kommuner, hvor Cirkulæret kunde blive brugt. Taleren sympatiserede ikke med Cirkulæret, der som før bemærket, var fremkommet under det Tryk, Højre øvede paa Venstre. Der var blevet talt i Rigsdagen om, at der skulde være sket Misbrug med Hensyn til Overførelse af Enker fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen, og Taleren havde lyst efter, hvor saadanne Misbrug skulde være sket, men havde intet Svar faaet. Her i Byen var der i hvert Fald ikke sket Misbrug, og med den Sammensætning, Byraadet og dets Fattigudvalg havde, var Cirkulæret ganske betydningsløst.

Olesen troede, at man i Byraadet kun skulde varetage Kommunens Interesser, men erfarede nu, at Hr. N. Joh. Laursen sad her som en tro Vogter af Statskassens Interesser.

N. Joh. Laursen havde ikke udtalt sin egen Stilling til Sagen, men kun gjort opmærksom paa, at Sagen ogsaa havde en anden Side end den rent humane. Hr. Harald Jensen burde være lidt forsigtig med at udtale, at Cirkulæret var blevet til under et Pres fra Højre; i hvert Fald var det ikke ganske sikkert, at Hr. Harald Jensen havde givet rigtigt Udtryk for det, der var sket. Hr. Harald Jensens stærke Pegen paa, at hvor der var Socialdemokrater, der var der ogsaa Frisind, viste, at Hr. Harald Jensen i det mindste maatte være blind paa det ene Øje.

Harald Jensen syntes, at han havde bestræbt sig for at bruge saa varsomme Udtryk som muligt. Hr. N. Joh. Laursen kunde næppe benægte, at Venstre for Tiden i væsentlig Grad var i Lommen paa Højre. Naar man var det, blev man klemmt, og dette var da ogsaa sket saa ofte, at man maatte være blind paa begge Øjne, hvis man ikke kunde se det, og følesløs, hvis man som Venstremand ikke kunde mærke det. Taleren vidste meget vel, at der var varmhjertede Mænd i andre Lejre end Socialdemokratiet, for Tiden maaske mere i Højre end i Venstre, men Taleren stolede dog i den Henseende mest paa sine Partifæller.

N. Joh. Laursen fandt, at de Forhold, man nu var kommet ind paa, mere egnede sig til Drøftelse paa et politisk Møde end i Byraadet.

Toges til Efterretning.

